

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8CoP/56/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4119200505
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Pogranová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4119200505.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Pogranovej a sudcov JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., vo veci vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: M. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, Štefánikova tr. 60, Nitra ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matka E. F., rod. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. E. XXXX, zastúpená: JUDr. Pavol Gráčik, advokát so sídlom Farská 40, Nitra, otec M. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. I., V. XXX/XX, o návrhu otca na zmenu úpravy výkonu práv a povinností rodičov k maloletemu dieťaťu, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 13P/12/2019-128 zo dňa 03. septembra 2019, v spojení s opravným uznesením č. k. 13P/12/2019-138 zo dňa 23. septembra 2019, jednohlasne takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením p o t v r d z u j e.

Ž i a d e n z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že : Súd mení rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 24P/287/2017-27 zo dňa 19.12.2017 v časti úpravy práv a povinností rodičov k maloletemu M. F., nar. XX.XX.XXXX tak, že zveruje maloletého M. F. do osobnej starostlivosti otca a matku zaväzuje prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 70 eur mesačne od 15.01.2019 do 31.05.2019 a od 01.06.2019 sumou 100 eur mesačne, ktoré je matka povinná platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca. Zročné výživné matky na maloletého M. F. za obdobie od 15.01.2019 do 31.05.2019 činí sumu 468,42 eura, ktorú sumu je matka povinná zaplatiť do 10 dní od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám otca. Súd upravuje styk matky s maloleťým M. F. tak, že matka je oprávnená stretávať sa s maloleťým dieťaťom každý nepárny týždeň kalendárneho roka od soboty od 18:00 hod do pondelka do 08:00 hod s tým, že maloleté dieťa prevezme v mieste bydliska maloletého dieťaťa a po ukončení styku maloleté dieťa odovzdá v školskom zariadení, ktoré maloleté dieťa navštevuje, prípadne v mieste bydliska maloletého dieťaťa, pokiaľ maloleté dieťa neabsolvuje školské vyučovanie. Otec je povinný maloleté dieťa na styk s matkou riadne pripraviť a matke včas odovzdať. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 26, § 24 ods. 2, 4, § 25 ods. 1, 2, § 62 ods. 1 až 6, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine tým, že návrh otca bol dôvodne podaný. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ustanovenie § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP). V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že otec sa návrhom zo dňa 15.01.2019 domáhal zmeny úpravy práv a povinností rodičov k mal. dieťaťu tak, aby bol maloletý zverený do jeho výlučnej osobnej starostlivosti, aby súd matku zaviazal prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 150 eur mesačne. Svoj návrh odôvodnil tým, že po rozvode manželstva bol maloletý M. F. zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorá sa mala realizovať v týždenných intervaloch, súd výživné rodičom neurčil. Do leta 2018

chodieval maloletý k matke v nedeľu večer a k otcovi sa vracal v stredu po škole, po prázdninách sa matka zamestnala, s M. sa stýkala zriedka, väčšinu času trávil u neho. Počas prázdnin spal u nej asi dve noci. Po začatí školského roka v 09/2018 sa situácia nezmenila, M. k matke nechodí často, len na návštevu a žije s ním v spoločnej domácnosti. Chce svoju matku navštevovať, nechce však u nej bývať. Otec maloletého dieťaťa vypočutý ako účastník konania na pojednávaní uviedol, že striedavá osobná starostlivosť sa nerealizovala v zmysle súdneho rozhodnutia. Od školského roka 2018/2019 je maloletý v jeho výlučnej starostlivosti. Za matkou chodieval len na návštevy. V poslednom období od apríla 2019 sa s ňou stretáva počas víkendov od piatka do nedele, asi 4 krát vždy len na žiadosť matky. Čo sa týka výdavkov na maloletého zabezpečuje chlapcovi oblečenie, stravu, absolvuje s ním pravidelne dovolenky. Maloletý sa u neho cíti dobre, má tam svojich priateľov. S matkou nekomunikovali ohľadne starostlivosti počas letných prázdnin. Teraz ide na brigádu. Neskôr sa dohodnú. Žije spolu s plnoletým synom T., nar. XX.X.XXXX a maloletým M. v rodinnom dome, ktorý je v jeho osobnom vlastníctve po vyporiadaní BSM. Je zamestnaný s príjmom cca 800 eur netto. Iný príjem nemá. Syn T. F. je rovnako zamestnaný s príjmom 700-800 eur netto. Vedú spoločnú domácnosť. Syn prispieva do domácnosti nákupmi, príspevok na energie od neho nežiada. Výdavky na energie sú cca 200 eur mesačne. Spláca úver vo výške 20 000 eur v mesačnej splátke 200 eur, ktorý slúžil na vyplatenie manželky po vyporiadaní BSM. Okrem rodinného domu iný majetok nevlastní. Od septembra 2019 bude syn navštevovať prvý ročník Q. Q. v Z.. Výdavky na syna sú primerané veku dieťaťa, zvýšené výdavky nemá. Nemá žiadne platené krúžky a iné pravidelné platené aktivity. Chodí do posilňovne. Mesačne mu dáva vreckové 20 eur. Jeho zdravotný stav je dobrý. V záverečnom návrhu žiadal otec zveriť maloleté dieťa do jeho osobnej starostlivosti, matke určiť výživné vo výške 100 eur mesačne od podania návrhu a styk matky s dieťaťom neupraviť súdnou cestou, nakoľko si myslí, že úprava styku bude pre dieťa deptajúca. Matka maloletého dieťaťa vypočutá ako účastníčka konania na pojednávaní uviedla, že s návrhom na zrušenie striedavej osobnej starostlivosti nesúhlasí, myslí si, že je v záujme dieťaťa, aby zostala SOS zachovaná. Čo sa týka bývania maloletého dieťaťa, potvrdila vyjadrenia otca, avšak aj v čase, keď syn s ňou nežije v spoločnej domácnosti, komunikuje so školou, chodí s ním k lekárovi. Jej príjem bol do 10/2018 vo výške minimálnej mzdy. Od 11/2018 uzatvorila nový pracovný pomer v spoločnosti F. s.r.o. ako predavačka, od 04/2019 zostala práceneschopná, jej priemerný mesačný príjem bol cca 470 eur mesačne netto. Za 4-5/2019 poberala nemocenské dávky vo výške 600 eur mesačne a od 27.05.2019 poberá materskú dávku vo výške 780 eur mesačne. Čo sa týka príjmov z podnikateľských aktivít z obchodnej spoločnosti E. Q. kde je spoločníčkou a konateľkou spolu s jej priateľom, nemá žiadny príjem. Jedná sa o katalógový predaj. Iný majetok ako rodinný dom, ktorý nadobudla po rozvoze manželstva nemá. Finančné prostriedky na kúpu nehnuteľnosti mala od priateľa. Jednalo sa o hotovosť, ktorú mal priateľ nasparenú, pracoval 18 rokov, boli to jeho úspory. Okrem príjmu z pracovného pomeru, ktorý predložila, poberá aj dôchodok, k výške dôchodku sa vyjadriť nevedela. Jednalo sa o zariadený dom, investovala do toho aj sumu, ktorú dostala po vyporiadaní BSM. Aktuálne nespláca žiaden úver ani pôžičku. Podieľala sa na výdavkoch so zabezpečovaním potrieb dieťaťa tak, že synovi kupovala oblečenie, konkrétne bundu, aktovku, tričká asi 6 ks. Prispieva aj na obedy syna tak, že platí jej rodičom u ktorých sa dieťa stravuje. Kúpila synovi oblečenie za uvedené obdobie asi vo výške 200 eur. Čo sa týka podnikateľských aktivít, zvažuje s priateľom, či ukončia podnikanie, tento rok tak ako uviedla, náklady pokrývajú výdavky, na obchodnú spoločnosť je písané osobné motorové vozidlo, ktoré používa, výdavky na naftu sú mesačne okolo 150 eur, telefón, ktorý používa 50 eur, je rovnako písaný na firmu. S priateľom nehospodária spoločne, uhrádza elektriku vo výške 120 eur mesačne, platí sporenie pre syna 10 eur mesačne asi 2 roky, na telefón prispieva asi po 5 eur mesačne. Dňa 24.06.2019 jej pribudla vyživovacia povinnosť k dcére L. E. F.. S otcom dieťaťa žijú v spoločnej domácnosti, otec má ďalšiu vyživovaciu povinnosť, kde je súdom určené výživné 160 eur mesačne. Dieťa je zverené do starostlivosti matky. Navrhla určiť výživné na syna vo výške 70 eur mesačne. Právny zástupca matky v záverečnom návrhu navrhol zachovať striedavú osobnú starostlivosť, pokiaľ súd zruší SOS a zverí dieťa do starostlivosti otca, navrhol matke upraviť styk od soboty od 18:00 hod do pondelka do 08:00 hod s tým, že výživné navrhol vo výške 70 eur mesačne od rozhodnutia súdu so zohľadnením skutočnosti, že v najbližších mesiacoch sa zníži príjem matky len na poberanie rodičovského príspevku. Styk s dieťaťom matka žiada upraviť len z preventívnych dôvodov, aby sa nezopakovala situácia, že dieťa k nej vôbec nebude chodiť. Kolízny opatrovník navrhol, aby súd návrhu otca vyhovel a zveril dieťa do jeho výlučnej osobnej starostlivosti a matke určil výživné vo výške 100 eur mesačne od podania návrhu. Maloletý M. F., ktorý bol vypočutý v konaní pred súdom uviedol, že už v čase rozvodu manželstva rodičov viac inklinoval k otcovi a tým, že je dosť naviazaný na svoju babku - matku matky, ktorá mala bývať spolu s mamou, preto súhlasil s SOS. Neskôr sa babka odsťahovala, resp. vrátila späť do I.. Myslí si, že celý týždeň nikdy u mamy nebol. Chodieval tam od pondelka do stredy, v stredu už išiel k otcovi a k mame

zase potom v nedeľu večer a v stredu sa vrátil k otcovi. Takto to bolo asi až do mája 2018. Potom zostal už viac v starostlivosti u otca, mamu chodieval navštevovať cez víkendy asi každý tretí víkend. Nebolo to z dôvodu, že mal napr. problém s ranným vstávaním, dochádzaním. Cítil sa viac doma v I. u otca, kde mal zázemie a svojich kamarátov. Prestal ho už tak baviť počítač ako v minulosti. Viac chcel byť so svojimi priateľmi. U mamy sa väčšinou nudil. Počas prázdnin minulý školský rok bol s mamou asi týždeň, ostatný čas trávil s otcom. S otcom trávi voľný čas, chodievajú na dovolenky, výlety, s mamou nikde nebol. Chcel by zostať u otca. Mamu by chcel chodiť navštevovať počas víkendov, nie však každý víkend, v poslednom období, keď mi zavolá, tak príde na víkend. V minulosti asi mesiac a pol nebol s mamou, teraz si uvedomuje, že je dôležité byť aj s mamou. Nechce mať presne určené, kedy ju bude navštevovať. Dva víkendy v mesiaci strávi u mamy, bude sa snažiť. S mamou si ani netelefonujú. Čo sa týka rozhodovania vo veciach školy hovoril o tom s obidvomi rodičmi, radil sa aj s kamarátmi. Už asi 5 rokov sa sám pripravuje do školy. Nebýva často chorý. Pokiaľ je chorý, u lekára bol vždy s mamou. S otcom a bratom bývajú spolu. Pomáha pri domácich prácach, vysáva, chodíva asi trikrát do týždňa na obedy k starým rodičom, ktorý bývajú kúsok od otca, pretože nechodí do školskej jedálne na obedy. Otec zvláda všetky domáce práce. S oboma novými partnermi rodičov rozumie. Cez víkendy k nim chodíva priateľka otca spolu s maloletým synom, tá varí. Napriek tomu, že teraz od septembra bude chodiť do Z. do školy, chcem ostať naďalej v I. u otca a s mamou byť v kontakte tak ako doteraz. Mama mu kúpila len topánky, iné oblečenie, alebo obuv mu od januára nekúpila. Na lieky mu neprispela, nebol chorý. Zaplatila 20 eur čo bolo potrebné uhradiť v škole - na divadlo, rozlúčkovú slávnosť, pracovný zošit, bola to polovica výdavkov. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. 24P/287/2017-27 zo dňa 19.12.2017 bolo manželstvo rodičov maloletého M. F., nar. XX.XX.XXXX rozvedené, maloletý bol zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorá sa mala realizovať v týždenných intervaloch s preberacím dňom nedeľa o 17:00 hod. Súd výživné rodičom neurčil. Z manželstva rodičov maloletého dieťaťa pochádza aj plnoletý syn T. F., nar. XX.XX.XXXX. V návrhu na rozvod manželstva, ktorý podávala matka dieťaťa, žiadala, aby bolo dieťa zverené do jej starostlivosti a otcovi určené výživné 200 eur mesačne. Matka vyčíslila výdavky na dieťa v roku 2017 mesačne - strava 80 eur, oblečenie 90 eur, školské potreby 80 eur, školské poplatky 15 eur. V tom čase bol príjem matky 807,29 eura mesačne a priemerný mesačný príjem otca 535,99 eura mesačne. Obaja rodičia mali len jednu vyživovaciu povinnosť. V súčasnosti žije maloletý u otca, od leta 2018 otec zabezpečuje starostlivosť o maloletého, s matkou bol maloletý v nepravidelnom kontakte v minimálnom rozsahu, od 09/2018 do 04/2019 sa kontakty realizovali s problémami, jednalo sa len o návštevy v domácnosti matky. Od 04/2019 sa kontakty s maloletým realizujú pravidelnejšie, každý druhý až tretí víkend v mesiac s víkendovým prespatím. Matka nie je v kontakte s plnoletým synom T. F., nestretávajú sa, nekomunikujú spolu. Otec zabezpečuje finančné potreby dieťaťa, matka sa od 01/2019 podieľa na finančnom zabezpečení potrieb syna, kúpou oblečenia (bunda, tenisky - potvrdil aj maloletý), prispieva na mobilný telefón dieťaťa 5 eur mesačne a 20 eur prispela na potreby a poplatky školy. Iné finančné pokrytie potrieb dieťaťa matka nepreukázala. Otec spolu s maloletým M. a plnoletým synom T. v spoločnej domácnosti v rodinnom dome, ktorý je v osobnom vlastníctve otca dieťaťa. Mesačné výdavky na energie sú vo výške cca 200 eur mesačne. Otec je zamestnaný s priemerným mesačným príjmom 919,47 eura netto (rok 2018), spláca úver vo výške 20 000 eur v mesačnej splátke 200 eur, ktorý slúžil na vyplatenie manželky po vyporiadaní BSM. Syn T. F. je zamestnaný s príjmom 700-800 eur mesačne netto. Do domácnosti prispieva nákupmi, príspevok na energie otec od neho nežiada. Maloletý M. navštevuje 1. ročník Q. H., zvýšené výdavky na maloleté sú v súvislosti s nástupom dieťaťa na Q., maloletý nemá žiadne platené krúžky, pravidelne však navštevuje posilňovňu. Jeho zdravotný stav je dobrý. Matka žije v spoločnej domácnosti so svojim priateľom X. F.. Žijú v rodinnom dome, ktorý je v osobnom vlastníctve matky dieťaťa. Podľa vyjadrenie matky finančné prostriedky na kúpu rodinného domu získala od svojho priateľa. Časť finančných prostriedkov použila aj z finančných prostriedkov, ktoré jej vyplatil bývalý manžel po vyporiadaní BSM. Priateľ matky je zamestnaný s priemerným mesačným príjmom 362,88 eura netto (obdobie od 1/2019 do 6/2019) a zároveň je poberateľom výsluhového dôchodku, ako bývalý vojak profesionál. Matka je aktuálne na materskej dovolenke, poberá materskú dávku od 27.05.2019 vo výške 26,54 eura denne, čo predstavuje cca 780 eur mesačne. Do 04/2019, kedy zostala práceneschopná a poberala nemocenské dávky vo výške 600 eur mesačne, mala príjem z pracovného pomeru v spoločnosti F. s.r.o. vo výške cca 440 eur mesačne netto. Matka nespláca žiaden úver ani pôžičku. Je spoločníčkou a konateľkou v obchodnej spoločnosti E. Q. s.r.o., ktorá začala podnikateľské aktivity v 07/2018, za rok 2018 bol súčet výnosov z hospodárskej činnosti a finančnej činnosti spoločnosti 4926,79 eura ročne a súčet nákladov na hospodársku činnosť a finančnú činnosť 9307,14 eura ročne, čo predstavovalo stratu hospodárenia vo výške 4380, 35 eura. V roku 2019 príjmy tejto spoločnosti podľa vyjadrenia

matky pokrývajú náklady, ktoré spoločnosť má, zisk zatiaľ spoločnosť nedosahuje. Matke pribudla dňa 24.06.2019 vyživovacia povinnosť k maloletej L. E. F.. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh otca na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému M. F. bol podaný dôvodne, pretože nastala zmena pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu zverenia maloletého dieťaťa, zmenu striedavej osobnej formy starostlivosti rodičov na výlučnú osobnú starostlivosť otca. Od rozhodnutia súdu o zverení maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti po rozvoze rodičov v r. 2017 sa striedavá osobná starostlivosť nerealizovala v zmysle súdneho rozhodnutia. Matka len čiastočne zabezpečovala starostlivosť o syna počas pracovného týždňa, do leta 2018 maloletý trávil v domácnosti matky len časť v týždňa, od letných prázdnin bol maloletý vo výlučnej starostlivosti otca a s matkou sa stretával sporadicky, od 4/2019 sa stretávajú pravidelnejšie. Rodičia maloletého dieťaťa počas obdobia nariadenej striedavej osobnej starostlivosti spolu nekomunikovali, ich vzťahy aj po rozvoze manželstva zostali narušené a ani v súčasnosti ich komunikácia nie je požadovanej úrovni. Matka žiadala striedavú osobnú starostlivosť zachovať, tvrdila, že aj počas obdobia, keď dieťa vôbec nežilo v jej domácnosti, starostlivosť o školské výsledky a vzdelávanie dieťaťa formou spolupráce so školou, lekársku starostlivosť naďalej zabezpečovala, o život dieťaťa sa zaujímal, riešila s ním podstatné veci. Osobná starostlivosť o dieťa je základnou zložkou výchovy maloletého dieťaťa, výchova dieťaťa je pojem širší a Zákon o rodine ju aj chápe širšie ako osobnú starostlivosť o dieťa, ktorá znamená každodennú starostlivosť o dieťa, zabezpečovanie jeho základných životných potrieb. Matka reálne teda osobnú starostlivosť o dieťa od leta 2018 nerealizuje (žiadnou formou, teda ani striedavou formou starostlivosti), napriek tomu, že sa aj naďalej podieľala na jeho výchove, toto právo mala a bude mať aj naďalej zachované. Bežné životné potreby maloletého dieťaťa, starostlivosť o dieťa však plne zabezpečoval otec v starostlivosti ktorého súd nezistil žiadne nedostatky. S výlučnou starostlivosťou otca je plne uzročený aj maloletý M., ktorý prezentoval svoj názor komu do starostlivosti chce byť zverený. Matka žiadnym relevantným spôsobom nespochybnila starostlivosť o otca o dieťa počas obdobia keď ona starostlivosť nezabezpečovala, neuviedla žiaden dôvod, ktorý by bol spôsobilý intenzívnym spôsobom negatívne zasahovať do záujmu dieťaťa. Súd preto v zmysle ustanovenia § 26 Zákona o rodine, vzhľadom k zmeneným pomerom a skutočnosti, že aktuálne striedavá osobná starostlivosť nie je v záujme maloletého dieťaťa, zveril maloletého M. do osobnej starostlivosti otca. Pri rozhodovaní prihliadal na najlepší záujem maloletého dieťaťa a zohľadnil aj názor maloletého dieťaťa, ktorý maloletý vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vie jasne vyjadriť. Súd upravil kontakty maloletého M. s matkou, napriek skutočnosti, že maloletý M. žiadal súd, aby ponechal jeho styk s matkou neupravený, rovnako ako otec maloletého dieťaťa. Matka však trvala aj po zlepšení komunikácie s maloletým na súdnej úprave styku, odôvodnila " preventívnymi dôvodmi", a to obavou, že bez súdnej úpravy styku sa môžu kontakty prerušiť a nebudú sa realizovať tak, ako v minulosti. Keďže sa rodičia na kontaktoch dieťaťa s matkou, resp. či majú alebo nemajú byť upravené súdnou cestou nedohodli, súd styk upravil. V súdom stanovenom rozsahu je tak zachované právo maloletého dieťaťa na pravidelný kontakt s matkou, počas ktorého môže matka realizovať svoje výchovné pôsobenie. Práve úprava styku je prostriedok k zabezpečeniu spoluúčasti matky dieťaťa na jeho výchove a k udržiavaniu rodičovského vzťahu a upevňovaniu citovej väzby. Postoj a podpora kontaktov M. s matkou zo strany otca sa v minulosti nepreukázala ako účinná, dlhšie obdobie sa kontakty nerealizovali vôbec alebo len sporadicky a keďže je aj úloha matky v živote dieťaťa nezastupiteľná, je potrebné aj vo veku maloletého M. stretnutia s matkou podporovať. Aj matka by však mala byť aktívnejšia vo vzťahu k svojmu dieťaťu a v čase medzi osobnými stretnutiami so synom realizovať aspoň pravidelný telefonický kontakt s dieťaťom, čo v minulosti tiež absentovalo. Súd určil matke vyživovaciu povinnosť vo výške 70 eur mesačne od 15.01.2019 do 31.05.2019 a od 01.06.2019 vo výške 100 eur mesačne. Od podania návrhu na zmenu zverenia do nástupu matky na materskú dovolenku, teda v čase keď bola matka zaradená do pracovného procesu no mala príjem nižší ako v súčasnosti, keď poberá materské dávky a nepracuje, súd stanovil výživné na sumu 70 eur mesačne. Napriek skutočnosti, že matke od 6/2019 pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, zvýšil súd výživné na sumu 100 eur mesačne, nakoľko aj príjem matky sa zdvojnásobil. Nič na tom nemení ani možnosť poklesu príjmu matky v budúcnosti, súd vychádza pri určovaní možností a schopností rodičov plniť si vyživovaciu povinnosť k deťom z pomerov aktuálnych v čase rozhodovania. Matka je v súčasnosti na materskej dovolenke, stále je však spoločníčkou a konateľkou obchodnej spoločnosti, ktorá realizuje obchodné aktivity. Ak keď zatiaľ spoločnosť nedosahuje zisk, matka využíva ako konateľka benefity spoločnosti- služobné auto aj na súkromné účely, služobný telefón a tým sa jej znižujú mesačné výdavky. Matka si určite uvedomuje výšku nákladov na zabezpečenie potrieb 15 ročného dieťaťa, veď sama v r. 2017 pri rozvoze manželstva žiadala pri zverení dieťaťa do jej osobnej starostlivosti určiť výživné vo výške 200 eur mesačne, a to bol maloletý o dva roky mladší. Súd zohľadnil aj zmenu v majetkových pomeroch matky, keď po rozvoze

manželstva nadobudla do vlastníctva nehnuteľnosť - rodinný dom bez úverového zaťaženia. Každý rodič má zákonom stanovenú výživovaciú povinnosť k svojmu dieťaťu, preto je povinný zabezpečovať potreby svojho dieťaťa v primeranej výške, primerane k potrebám dieťaťa a k svojim finančným možnostiam. Výživné v súdom stanovenej výške súd považoval za primerané vzhľadom k uvedenému - vzhľadom k možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom rodičom, ako aj k veku a odôvodneným potrebám maloletého dieťaťa, keď práve určenú sumu výživného považoval za primeranú na krytie nielen základných životných potrieb, ale aj ostatných potrieb, ktoré slúžia k celkovému zdravému duševnému a telesnému rozvoju maloletého M. s prihliadnutím na zvýšené výdavky otca od 9/2019 súvisiace s nástupom dieťaťa na strednú školu. Aj otec dieťaťa je povinný prispievať finančne na výživu syna, jeho príjem je v porovnaní z r. 2017 dvojnásobný, môže sa tak aj on vo vyššej miere podieľať na zabezpečení potrieb dieťaťa. Súdom stanovené výživné môže matka hradiť bez toho, aby bola ohrozená jej životná úroveň ako aj životná úroveň jej ďalšieho maloletého dieťaťa a je dostačujúce na pokrytie potrieb maloletého M. F.. Súd stanovil výživovaciú povinnosť matke od 15.1.2019, od podania návrhu otca na zmenu zverenia maloletého dieťaťa na súd, matka tak vzniklo za obdobie od 15.1.2019 do 31.8.2019 zameškané výživné vo výške 468,42 eura. Súd zohľadnil, že sa matka čiastočne podieľala na zabezpečovaní potrieb maloletého dieťaťa (oblečenie, výdavky na školu) a za uvedené obdobie ustálil jej príspevok vo výške 150 eur a túto sumu započítal (od 15.1.2019 do 31.1.2019 - 38,42 eura, od 2/2019 do 5/2019 - 280 eur a od 6/2019 do 8/2019 - 300 eur mínus 150 eur). Výdavky na oblečenie a školu potvrdil aj maloletý M. vo svojej výpovedi, úhradu iných výdavkov v inej výške matka súdu nepreukázala. Matka výživné k rukám otca neplatila. Zameškané výživné matky zaplatí do 10 dní od právoplatnosti rozhodnutia otcovi maloletého dieťaťa.

2. Súd prvej inštancie opravným uznesením č. k. 13P/12/2019-138 zo dňa 23. septembra 2019 rozhodol tak, že opravuje výrok rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 13P/12/2019-128 zo dňa 03.09.2019 v časti určenia zročného výživného matky tak, že tento má správne znieť: Zročné výživné matky na maloletého M. F. za obdobie od 15.01.2019 do 31.08.2019 činí sumu 468,42 eura, ktorú sumu je matka povinná zaplatiť do 10 dní od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám otca. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 224 CSP tým, že zistil, že pri určení obdobia, za ktoré vzniklo matke na maloletého M. F. zročné výživné v sume 468,42 eura došlo k chybe v písaní, keď súd nesprávne uviedol obdobie od 15.01.2019 do 31.05.2019, pričom správne má byť za obdobie od 15.01.2019 do 31.08.2019. Vzhľadom na to, že pri vydaní rozsudku Okresného súdu Nitra č.k. 13P/12/2019 - 128 zo dňa 03.09.2019 došlo k chybe v písaní, súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia a túto chybu v uznesení opravil.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie matka maloletého dieťaťa s poukazom na odvolacie dôvody uvedené v ustanoveniach § 365 ods. 1 písm. b), d) - h) CSP a § 62 ods. 1 CMP. Svoje odvolanie odôvodnila tým, že v súvislosti so starostlivosťou o maloletého M. uviedol súd prvej inštancie úvahu pre zverenie maloletého do starostlivosti otca v bode 26 rozsudku. So zverením maloletého do osobnej starostlivosti otca nesúhlasí. Je si vedomá toho, ako sa maloletý vyjadril na pojednávaní, t. j. že prejavil vôľu tráviť väčšinu času s otcom. Avšak rovnako si je vedomá tej skutočnosti, že otec maloletého do dnešného dňa nevykonáva svoje rodičovské povinnosti voči maloletému v tej rovine, ktorá je pre maloletého podstatná s ohľadom na jeho vek a budúcnosť. Otec maloletého sa nikdy nezúčastňoval stretnutí v škole, nepodieľal sa na príprave M. do školy, spôsob jeho výchovy je prevažne taký, že necháva maloletému voľnú ruku. Doteraz to prekážkou pre M. nebolo, keďže potrebné aktivity suplovala ona. Otec maloletého dokonca ani raz nebol so synom u lekára. Všetky aktivity súvisiace so zdravotným stavom maloletého a pomocou v škole s M. riešil primárne ona. Je pravda, že v poslednom období sa M. pripravoval na vyučovanie väčšinou už sám, no bol v poslednom ročníku základnej školy, pričom od septembra 2019 začal študovať na strednej škole, aj pri jej výbere, prvej návšteve mu pomáhala primárne ona, čo je jej materská povinnosť, toho si je vedomá a robila to rada a aj v budúcnosti ochotne a rada bude ako jeho matka. Pokiaľ aj M. uviedol, že chce viac času tráviť u otca, toto primárne je možné vnímať cez optiku voľnejšieho a z jej pohľadu až nedostatočného prístupu k maloletému zo strany otca najmä v otázkach vzdelávania, prípravy na budúce povolanie a zdravia maloletého. V tejto nepochybne podstatnej zložke osobnej starostlivosti, to bola práve ona, kto ju zabezpečoval. S otázkou zverenia maloletého do osobnej starostlivosti je spätý aj určený rozsah stretávania. S ohľadom na najlepší záujem maloletého dieťaťa je potrebné ponechať súdom nariadenú striedavú starostlivosť, jedine tak totiž budú v plnej miere zabezpečené všetky potreby maloletého dieťaťa, ktoré sa nebude musieť cítiť ako „zadelené“ na trávenie času s otcom a matkou v určených obdobiach. Ako matka zabezpečuje pre syna tú časť potrebnej starostlivosti, ktorú otec nijako nezabezpečoval a ktorá je pre M. mimoriadne

potrebná s ohľadom na jeho vek, riadny vývoj a naplnenie jeho potrieb do budúcnosti. Nespochybnuje tým možnosť jeho kontaktu s otcom, práve naopak, má za to, že voľnosť striedavej starostlivosti je v plnej miere vyhovujúca pre všetky jeho potreby a naplňa tak potrebu zabezpečenia najlepšieho záujmu dieťaťa. Súd prvej inštancie jej nariadil zaplatiť zročné výživné, t. j. výživné od začatia súdneho konania. S uvedeným postupom nemožno vysloviť súhlas, a to ani po právnej stránke. Vyživovaciu povinnosť voči M. si plnila v rámci pôvodne (v roku 2017) určenej striedavej starostlivosti. Ak súd prvej inštancie vyvodil, že sa striedavá starostlivosť nerealizovala riadne a preto výdavky na M. zabezpečoval takmer výlučne jeho otec, toto nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Maloletý kedykoľvek mohol prísť do jej domácnosti, často aj prišiel a pokiaľ neprišiel, toto bolo primárne výsledkom iniciatívy jeho otca, ktorý ho v čase, kedy mal byť so ňou, opakovane upovedomoval o tom, aby prišiel späť k nemu. Maloletý cítiac zodpovednosť voči otcovi často skrátil čas trávený s matkou. Avšak to nijako neznamenalo, že by som sa ona nepodieľala, ako vedela na starostlivosti o neho. Stále má v jej domácnosti svoju izbu, zabezpečovala mu stravu buď priamo ona, alebo nákupmi potravín u svojich rodičov - jeho starých rodičov, kde sa pravidelne stravoval, nakupovala mu ošatenie a taktiež pomôcky do školy, o ktorých jej povedal, že ich potrebuje. Súd prvej inštancie nijako nevytvoril skutkové predpoklady pre určenie výšky vyživovacej povinnosti odo dňa podania návrhu na zmenu osobnej starostlivosti o M., pretože sa nevysporiadal v rámci odôvodnenia s príjmami oboch rodičov v období pred vydaním rozhodnutia. Až po hlbšej úvahe aj (no nielen) v tejto rovine mohol dospieť k meritórnemu záveru. Tiež uvádza, že toto (zročné výživné) bola primárne iniciatíva otca a nie M., aby dostal nejaké peniaze od nej. V právnej rovine nie je na priznanie takéhoto nároku akýkoľvek hmotnoprávny základ. Totiž ak bola súdom určená striedavá starostlivosť, nie je možné priznanie iného - ďalšieho výživného v rámci nej dodatočne po jej nariadení a spätne. Pri určení striedavej starostlivosti nebola výška výživného upravená a táto striedavá starostlivosť trvá až do jej prípadného zrušenia, k čomu právoplatne stále nedošlo a teda nemožno meniť otázku výživného v rámci už raz posúdeného hmotnoprávneho stavu. O to viac, ak nebolo nijako preukázané, že by si neplnila vyživovaciu povinnosť podľa toho, ako to M. potreboval, čo ani preukázané byť nemohlo, pretože čo som mohla M. dať, to som mu dala. Ani ustanovenie § 77 ods. 1 Zákona o rodine (hoci ho súd medzi ustanovenia, ktorými sa pri vydaní Rozsudku riadil, nezaradil!, čo spôsobuje podstatnú vadu rozsudku, pretože súd prvej inštancie neuviedol právny základ, ktorým sa pri vyvedení svojej úvahy riadil) takúto možnosť nedáva. Súd prvej inštancie jej určil platiť výživné do budúcnosti vo výške 100 eur mesačne. S výživným určeným v uvedenej výške nesúhlasí, pretože toto nezodpovedá jej schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom. Súd prvej inštancie pri určení výšky vyživovacej povinnosti prihliadal primárne na jej súčasnú výšku „príjmov“ v podobe materského, a to vo výške 26,54 € denne (ca. 800 € mesačne). Výslovne súdu opakovane uviedla, že poberanie materského bude trvať v obmedzenom časovom rozsahu, čo je aj všeobecne známy fakt vyplývajúci z právnej úpravy. Konkrétne v jej prípade bude trvať vyplácanie materského do januára 2020. Po tomto období už nárok na materské mať nebudem a jej „príjem“ sa podstatne zníži (na predpokladanú sumu 270 alebo 370 €). Ak je objektívne zrejmé, že dôjde k poklesu príjmov, súd by mal na dôvodne očakávateľnú skutočnosť prihliadnuť a predchádzať tak zbytočne vznikajúcim sporom v budúcnosti, ktoré sú isté - po skončení poberania materského (resp. už pred tým s ohľadom na predpokladanú dĺžku súdneho konania) bude nútená požiadať súd o zníženie výživného z dôvodu podstatného (o viac než polovicu) poklesu mojich „príjmov“. Uvedené v plnej miere akcentuje aj právna doktrína: „Pokiaľ má súd žalo, že čoskoro po vyhlásení rozhodnutia sa budú podmienky, za ktorých ide rozhodovať, podstatným spôsobom meniť..., mal by z dôvodu hospodárnosti počkať na zmenu pomerov a rozhodnúť až po ustálení nových podmienok.“ Súd prvej inštancie nezobral pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti všetky súvisiace okolnosti. V marci 2019 požiadala o odňatie prídavkov na dieťa na M.. Rovnako súd pri vyvedení záveru o výške výživného (bod 28 rozsudku) nezobral do úvahy jej výdavky, resp. toto absentuje v konkrétnostiach pri odôvodnení rozhodnutia. S ohľadom na uvedené žiada odvolací súd, aby rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alebo rozsudok zmenil tak, že návrh zamietne.

4. Otec maloletého dieťaťa sa vyjadril k podanému odvolaniu matky maloletého dieťaťa. Uviedol, že asi od júna 2018 sa striedavá starostlivosť nevykonáva. Do podania návrhu, teda od júna 2018 do januára 2019 navštevoval syn matku asi raz do mesiaca. Po podaní návrhu sa matka začala viac o syna zaujímať, návštevy začali byť pravidelnejšie, asi každý druhý týždeň. V tomto období ako otec každý školský deň pripravoval synovi do školy desiatu, pral, žehlil, zabezpečoval stravu synovi, chodil so synom po obchodoch, bol s ním vybaviť občiansky preukaz, bol pre syna v škole, keď sa syn necítil dobre, bol so synom v kostole na zápis birmovky, zúčastňuje sa stretnutí rodičov detí pripravujúcich sa birmovku, chodí so synom na dovolenky a výlety, denne spolu komunikujú, pozná kamarátov syna,

vie aké má syn mimoškolské aktivity. Riešil so synom aj výber strednej školy, pôvodne chcel syn ísť na stavebnú učňovku, otec so svojou rodinou ho presvedčili, že s jeho známkami má navyše ako na učňovku. Matka nie je so synom v dennom kontakte, netelefonuje mu, asi raz týždenne mu pošle sms, ale bližší kontakt s ním neudržiava. V roku 2018 s ním bola raz u lekára a raz u zubára, v tomto roku ani raz. Je pravdou že za trvania ich manželstva chodila na rodičovské združenia prevažne matka. Keďže ako rodičia spolu nedokážu komunikovať, po rozvode komunikoval s triednou učiteľkou syna v základnej škole, v tomto roku sa zúčastnil aj na rodičovskom združení na strednej škole, stretli sa tam spolu s matkou. Matka v odvolaní neuvádza, ako chce prinútiť šestnásťročného syna, aby u nej býval každý druhý týždeň. Od podania návrhu ubehol skoro rok, ona za ten čas neurobila nič preto, aby striedavá starostlivosť fungovala. Nevolá syna k sebe domov, nesnaží si s ním zlepšiť vzťah, nedala mu do dnešného dňa kľúče od svojho domu, aby tam mohol prísť, kedy sa mu zachce. Syn tam chodí len na návštevy, a to len vtedy, keď to matke vyhovuje. Po pojednávaní konanom dňa 03.09.2019 sa synovi dva týždne neozvala, nezavolała mu, neposlala sms. Matka neberie ohľad na syna, maloletý sa viackrát vyjadril, že chce bývať u otca, vo V. I. sa cíti byť doma a k matke chce chodiť na návštevu počas víkendov, nie však každý víkend. S poukazom na čl. 3 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa uviedol, že súd k zmene rozhodnutia pristúpil aj po zohľadnení názoru maloletého syna, ktorého v konaní vypočul. Názor dieťaťa vo veku takmer 16 rokov je názorom, ktorý je potrebné rešpektovať. Vzhľadom na vek a schopnosti syna primerané veku je názor syna podstatný. Na pojednávaní dňa 09.04.2019 právny zástupca matky uviedol, že striedavá osobná starostlivosť sa v zmysle súdneho rozhodnutia nerealizovala, kontakty matky a dieťaťa sa realizujú počas víkendových stretnutí, jeden alebo dvakrát do mesiaca. Sama matka maloletého na tomto pojednávaní uviedla, že do mája 2018 bol syn u nej vždy od nedele do stredy, potom sa už kontakty realizovali tak, ako uviedol jej právny zástupca. Otec mal za to, že zo samotného vyjadrenia matky maloletého a jej právneho zástupcu bolo preukázané, že striedavá starostlivosť sa už v čase podania jeho návrhu nerealizovala. Matka v odvolaní tvrdí, že syn mohol k nej kedykoľvek prísť, stále má izbu v jej domácnosti. Neuvádza však, že by tam syn aj skutočne v pravidelných týždenných intervaloch chodil. Pravdou je, že neprišiel a to z dôvodu, že matka bezdôvodne zanedbala v dlhšom období svoj vzťah k dieťaťu, nestretávala sa s ním, nekontaktovala ho, svoje rodičovské práva nevykonávala, ani inak nezabezpečovala jeho výchovu, hoci jej v tom nebránila závažná prekážka. Otec ďalej uviedol, že ročné výživné žiada priznať od 15.01.2019. Matka však uvádza aj veci, ktoré nakúpila synovi pred týmto dátumom. Syn na otázku právneho zástupcu matky uviedol na pojednávaní dňa 04.07.2019, že matka mu v tomto roku kúpila iba jedny topánky, žiadne iné oblečenie mu nekúpila. Oblečenie ktoré uvádza matka, synovi kúpila na Vianoce 2018, predtým na narodeniny a meniny v tom roku. Matka nepreukázala, že by synovi kupovala oblečenie, žiadne doklady súdu nepredložila. On kúpil v tomto roku na jar synovi oblečenie v hodnote 200 eur, na jeseň znovu za 200 eur (dvoje tenisky, rifle, mikinu, tričko, košeľu), znovu bude musieť zabezpečiť veci synovi na zimu. Je pravdou, že syn sa chodieval stravovať starým rodičom dva až trikrát do týždňa, avšak výlučne na obed. Ostatnú stravu mu zabezpečoval otec. Od vyhlásenia rozsudku nebol syn u starých rodičov ani raz obedovať, nakoľko ho vôbec nevolali. Ďalej uviedol, že striedavá osobná starostlivosť sa reálne neuskutočňuje, čo matka nespochybnila. S poukazom na ustanovenia § 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine uviedol, že je pravdou, že v pôvodnom rozsudku nebolo určené výživné, a to len preto, lebo obaja rodičia v tom čase mali približne rovnaké príjmy a maloletý syn bol zverený do striedavej osobnej starostlivosti, počas ktorej aj matka mala zabezpečovať vyživovaciu povinnosť syna. Bolo však preukázané, že matka si túto svoju vyživovaciu neplnila, preto využil svoje právo a podal návrh na súd na určenie výživného od začatia konania. Ďalej uviedol, že matka v odvolaní neuviedla, z akého zákonného dôvodu by si nemala ďalšie štyri mesiace vôbec plniť svoju vyživovaciu povinnosť k synovi. Podľa jeho názoru v komentári pod pojmom „čoskoro“ nebol myslený časový horizont štyroch mesiacov. Aj z tohto bodu odôvodnenia odvolania mu vyplýva, že celé odvolanie matky je len snahou platiť čo najnižšie výživné, nie snaha byť čo najčastejšie v kontakte so synom. Na pojednávaní dňa 09.04.2019 uviedla, že spolu s priateľom splácajú úver vo výške 120 000 eur, a to vo výške 450 eur mesačne. Keď mala priniesť potvrdenie o výdavkoch, tento výdavok už neuvádzala, ani ho nepreukázala. Z výpisu z list vlastníctva je zrejmé, že na nehnuteľnosti matky žiadne záložné právo neviazne. Na pojednávaní dňa 03.09.2019 uviedla, že od novembra 2018 nemá príjem z neziskovej organizácie, ktoré tvrdenie sa podľa neho nezakladá na pravde, keďže pre neziskovú organizáciu pracovala minimálne do 21.06.2019, kedy vypracovala výročnú správu, v ktorej neziskovej organizácii pôsobí ako riaditeľka. Tiež uviedla, že dom podľa pôvodného vyjadrenia na pojednávaní dňa 09.04.2019 financovali z úveru, mal kúpiť jej priateľ zo svojich úspor. K tomu podotýka, že jej priateľ sa rozviedol v roku 2016 a k vysporiadaniu BSM medzi ním a jeho bývalou manželkou nedošlo, nevlastnili spolu nehnuteľnosť. Uviedla, že vlastní iba rodinný dom, osobné auto je vlastníctvom firmy, ktorú má spoločne s priateľom, avšak s poukazom na účtovnú uzávierku

spoločnosti E. Q.. osobné auto nie je zahrnuté v majetku tejto spoločnosti, toto auto nadobudla dohodu o vypořádání BSM po rozvedení. Pri vypořádání majetku jej zaslal na účet 50 000 eur, domnieva sa, že tieto má stále na účte, aj keď uviedla, že túto hotovosť investovala do domu. Táto finančná hotovosť matky, pravidelný príjem matky a jej majetkové pomery jej umožňujú prispievať na výživu maloletého sumou 100 eur mesačne aj v prípade, keby jej príjem klesol v nasledujúcich dvoch rokoch na sumu 370 eur mesačne. Ďalej uviedol, že nevie, ako súvisí skutočnosť, že matka požiadala v marci 2019 o odňatie prídavkov na dieťa s určovaním výživného. Prídavky na dieťa poberala celý rok 2018, v ktorom roku si uplatnila aj daňový bonus napriek tomu, že striedavá osobná starostlivosť od júna 2018 reálne nefungovala. Od marca 2019 poberá rodinné prídavky na syna on. Nikdy synovi nezakazoval, aby išiel k matke, nikdy mu nekázal, aby sa odtiaľ ponáhlal domov. Naopak bol by rád, keby si so svojou matkou zachoval dobrý vzťah, nechce aby dopadol ako starší syn, ktorý sa s matkou nestretáva, ktorého matka nekontaktuje, nenavštevuje.

5. Kolízny opatrovník sa vyjadril k podanému odvolaniu matky a uviedol, že vo svojom záverečnom návrhu na pojednávaní dňa 03.09.2019 uviedol, že súdu navrhuje, aby vyhovel návrhu otca, teda zveril maloletého do osobnej starostlivosti otca a styk upravil tak, ako navrhuje matka. Ohľadom výživného navrhol kolízny opatrovník zaviazat matku maloletého, prispievať na jeho výživu sumou vo výške 100 Eur mesačne od podania návrhu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa kolízny opatrovník pridržiava svojho vyjadrenia, pričom rozsudok súdu prvej inštancie považuje za zákonný a správny.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 65, § 66 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku, ďalej len CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správny.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

9. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

10. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

11. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. 13)

12. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

13. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

14. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

15. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

16. Podľa § 78 ods. 2 Zákona o rodine, ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia.

17. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

18. Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

19. Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

20. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

21. Podľa § 121 CMP rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

22. Ak by sa v čase po rozhodnutí o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohode rodičov o výkone rodičovských práv a povinností zmenili pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť toto rozhodnutie alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností. Zmena pomerov môže zahŕňať tak zmenu pomerov na strane niektorého z rodičov (strata zamestnania, závažné ochorenie a pod.), ako aj zmenu pomerov na strane dieťaťa, najmä jeho potrieb (vek, štúdium, zdravotný stav a pod.). Zákon však pod pojmom zmena pomerov rozumie len zmenu podstatnú a závažnú, nie zmeny krátkodobého charakteru. Malo by ísť o podstatné zmeny v tých skutočnostiach, ktoré tvorili skutkový základ rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností alebo rozhodnutia súdu o schválení dohody rodičov o rodičovských právach a povinnostiach. Pri rozhodovaní musí súd prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia, ako aj na právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. Pokiaľ ide o zmenu rozhodnutia alebo dohody o úprave styku s maloletým, osobitnú úpravu zmeny pomerov obsahuje aj ustanovenie § 25 ods. 4. Ak by išlo o zmenu dohôd a súdnych rozhodnutí o výživnom, súd postupuje podľa § 78. Záujem maloletého na zachovaní stability výchovného prostredia nemožno vidieť len v tom, že za každú cenu sa musí rešpektovať vytvorený faktický stav. Nebolo by to vhodné najmä vtedy, ak by tento faktický stav bol vyvolaný bezdôvodným nerešpektovaním súdnych rozhodnutí. Maloletý sám nemôže úplne posúdiť, aké výchovné opatrenie je v jeho záujme, a preto závisí aj od osôb, ktoré ho vychovávajú alebo majú vychovávať, aby vyslovili názor, aké opatrenie treba v záujme maloletého vykonať. Ak je na vyslovenie záveru povolaný súd, musí tak urobiť po dôkladnom zistení všetkých skutočností, ktoré ovplyvňujú alebo by mohli ovplyvňovať výchovu dieťaťa. Samozrejme, maloleté dieťa, ktoré je so zreteľom na svoj vek a rozumovú vyspelosť schopné samostatne vyjadriť svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho dotýkajú, preto aj v konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti. V každom prípade, či už by súd na názor maloletého dieťaťa prihliadol alebo by ho pri rozhodovaní nezohľadnil, je nutné, aby sa s tým v odôvodnení rozsudku vysporiadal. Na posúdenie, či zmena výkonu rodičovských práv a povinností je v záujme maloletého dieťaťa, môže súd pribrať do konania znalca (napr. z odboru klinickej psychológie detí), avšak musí prihliadať aj na to, či takéto dokazovanie by nemalo ďalší negatívny vplyv na duševný stav a rozvoj dieťaťa, keďže záujem maloletého dieťaťa by nemal byť len tým, čo musí súd vziať do úvahy pri rozhodovaní o merite veci, ale by naň mal prihliadať v súlade s čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa pri všetkých činnostiach týkajúcich sa dieťaťa. Zmena pomerov odôvodňuje zmenu rozhodnutia o výchove maloletého dieťaťa alebo súdom schválenej dohody rodičov o výchove maloletého dieťaťa len

vtedy, ak iné okolnosti prevažujú nad požiadavkou stálosti výchovného prostredia maloletého dieťaťa. Tak je to obvykle v tých prípadoch, v ktorých sa skôr vykonaná úprava výchovy maloletého dieťaťa stane vzhľadom na zmenu pomerov úpravou, ktorá naďalej nezabezpečuje najpriaznivejšie podmienky na zdarný vývoj dieťaťa.

23. Predpokladmi na rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti, ktoré musia byť kumulatívne (súčasne) splnené, sú jednoznačný záujem dieťaťa na zverení do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov, spôsobilosť rodičov vychovávať dieťa, záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa, súhlas aspoň jedného z rodičov so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. Súd musí rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy musí prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia, ako aj na schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd musí dbať o to, aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi. Pokiaľ je záujem dieťaťa prvoradým hľadiskom, predpokladom na rozhodnutie súdu o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti je vysoká miera schopnosti dohody rodičov a nevyhnutnosť intenzívnej komunikácie týkajúcej sa potrieb maloletého dieťaťa. Rodičia sa musia vedieť dohodnúť o veciach súvisiacich so školskou dochádzkou, aj s mimoškolskými aktivitami a záujmami dieťaťa. Dieťaťu by sa striedaním osobnej starostlivosti nemal meniť okruh jeho kamarátov a blízkych osôb, aby nebolo v takýchto situáciách ďalej traumatizované. Vzhľadom na uvedené je pre rozhodnutie rozhodujúca aj vzdialenosť bydlísk rodičov a zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti nebude spravidla vhodné, pokiaľ rodičia bývajú v iných mestách, resp. vo vzdialených mestských častiach. Schopnosť dohody rodičov súd musí zisťovať v rámci dokazovania v konaní o výkone rodičovských práv a povinností.

Staršie deti bude môcť súd aj vypočuť a ich stanovisko by mal zohľadniť. Vek dieťaťa má pri rozhodovaní o striedavej osobnej starostlivosti pomerne dôležitú úlohu a súd by ho mal pri rozhodovaní tiež vziať do úvahy. Podľa § 24 ods. 2 ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa. Ak sa teda rodičia na striedavej osobnej starostlivosti nedohodli v rodičovskej dohode a súhlasí s ňou len jeden rodič, vzniká súdu povinnosť skúmať, či rozhodnutie o striedavej osobnej starostlivosti, teda autoritatívny výrok súdu o nej bez podkladu v konsenze obidvoch rodičov, je v záujme dieťaťa. Toto ustanovenie núti súd, aby vždy skúmal, či striedavá osobná starostlivosť o dieťa bude v jeho záujme, či by nedošlo k citovej ujme dieťaťa, či by rozvoj dieťaťa bol úplný, najmä zo stránky citovej, rozumovej a mravnej, pokiaľ by dieťaťu nebola umožnená striedavá starostlivosť. Rodič, ktorý so striedavou osobnou starostlivosťou nesúhlasí, by mal vierohodne preukázať dôvod svojho nesúhlasu. V záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch. Dôvod, pre ktorý rodič nesúhlasí so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti, by nemal ostať v konaní nepovšimnutý. Aj keď striedavá osobná starostlivosť predpokladá zo strany rodičov predovšetkým toleranciu, spoločnú vôľu a schopnosť spolu komunikovať a spolupracovať (najmä nezapájať dieťa do svojich vzájomných problémov), súd nesmie na spôsob tejto výchovy rezignovať už vtedy, keď jeden z rodičov s týmto spôsobom výchovy pro forma nesúhlasí. Ak je takýto nesúhlas len obštrukčný, ničím neodôvodnený, resp. nemá vo vzťahu k výchove dieťaťa relevanciu, súd nemôže oň oprieť svoje rozhodnutie. Dohovor o právach dieťaťa prijatý v New Yorku 20. novembra 1989 vyhlásený pod č. 104/1991 Zb. v článku 3 ods. 1 ustanovuje, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Orgánom štátu je určený aj článok 18 ods. 1 tohto dohovoru, ktorý predpokladá, že štáty, ktoré sú zmluvnou stranou dohovoru, vynaložia všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Rodičia alebo v zodpovedajúcich prípadoch zákonní zástupcovia majú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí byť záujem dieťaťa. Aj Listina základných práv a slobôd v článku 32 ods. 1 v spojení s odsekom 4 ustanovuje, že rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona, pričom starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti

ich vôli iba rozhodnutím súdu na základe zákona. Ak súdy pripustia vplyv samotného tvrdenia matky na rozhodnutie vo veci samej bez toho, aby jej dôvody boli podrobené skúmaniu spôsobilosti zasiahnuť do záujmov dieťaťa, teda ak by im stačil len nesúhlas matky so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti, nemôžu ani zistiť, ktorý z rodičov poskytuje v záujme dieťaťa väčší výchovný priestor druhému rodičovi (za predpokladu, že obidvaja majú o osobnú starostlivosť o dieťa záujem a sú na to spôsobilí).

Záujmom dieťaťa nepochybne je, aby bolo predovšetkým v starostlivosti obidvoch rodičov, a ak to nie je možné, tak toho z rodičov, ktorý má na to lepšie predpoklady, okrem iného uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že aj ten druhý je dobrým rodičom. Nesúhlas matky so striedavou osobnou starostlivosťou môže byť relevantný len vtedy, ak je založený na dôvodoch, ktoré sú spôsobilé intenzívnym spôsobom negatívne zasahovať do záujmu dieťaťa. Ak ide o iracionálny alebo nepreskúmateľný dôvod, na ktorom je založený nesúhlas rodiča so striedavou osobnou starostlivosťou, alebo sa v konaní preukáže, že ide o nesúhlas spočívajúci v dôvode, ktorý preukázateľne nemá negatívny vplyv na záujem dieťaťa, súdy nemôžu na tomto nesúhlase založiť rozhodnutie, ktorým návrhu na zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti nevyhovejú (citované z nálezu Ústavného súdu ČR z 23. februára 2010, sp. zn. III. ÚS 1206/09).

24. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je obmedzené na dobu, kým dieťa nie je schopné samo sa živiť. Medzi rozhodujúce faktory na strane dieťaťa patrí jeho vek, zdravotný stav, štúdium, schopnosť zamestnať sa, schopnosť vykonávať prácu, odôvodnené záujmy a potreby, majetkové pomery a podobne. Spolu s § 75 a nasl. Zákona o rodine je možné vyvodiť faktory, ktorých kombinácia priamo vplyva na stanovenie výšky výživného v súdnom konaní. Na strane povinného sú to v prvom rade jeho zárobkové schopnosti a možnosti, majetkové pomery, životná úroveň, počet iných vyživovacích povinností a výška príspevku iných povinných k týmto oprávneným. Na strane dieťaťa treba prihliadnúť na jeho oprávnené potreby s ohľadom na jeho vek, zdravotný stav, záujmy, prípravu na budúce povolanie, majetkové pomery dieťaťa, ďalej na výšku výživného, ktoré poskytujú iné povinné osoby, napríklad druhý rodič, na ich schopnosti a možnosti, prípadne majetkové pomery a počet vyživovacích povinností.

25. V § 78 ods. 1 Zákona o rodine je zakotvená zásada, podľa ktorej už stanovené výživné je možné zmeniť, ak dôjde k podstatnej zmene pomerov, pričom stanovené výživné má zodpovedať pomerom, za ktorých bolo stanovené. Ak dôjde k podstatnej zmene pomerov, musí sa to premietnuť i pri úprave vyživovacej povinnosti, pričom zmena pomerov je dôvodom na podanie návrhu na začatie konania, prípadne môže súd začať konať aj bez návrhu, ktoré konanie sa môže skončiť novou súdnou úpravou výživného.

26. K zmene dohôd a súdnych rozhodnutí o výživnom môže dôjsť len na základe zmeny pomerov. Táto sa zisťuje porovnávaním okolností dôležitých pre určenie výživného tak v čase skoršieho, ako aj nového rozhodnutia súdu. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je však závažnejšia zmena pomerov, ktorou sa rozumie len zmena tých okolností na strane či už oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom. Súd pri rozhodovaní o zmene výživného musí nielen celistvo zhodnotiť zmeny v pomeroch účastníkov, ale taktiež prihliadnúť aj na vývoj životných nákladov za obdobie, ktoré uplynulo od vydania posledného rozhodnutia o výživnom. Rovnako tak musí vychádzať zo všeobecného ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého sa pri rozhodovaní o výživnom prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Odôvodnené potreby dieťaťa závisia predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, fyzickej a duševnej vyspelosti, obsahu a spôsobu jeho prípravy na budúce povolanie, od hodnoty jeho majetku, prípadne od výšky vlastných príjmov dieťaťa a sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami ako i majetkovými pomermi rodičov. Ak sú tieto obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. V opačnom prípade odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, vrátane tvorby úspor, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Výživné pre dieťa teda slúži nielen na uspokojovanie všetkých jeho odôvodnených hmotných potrieb (jedlo, ošatenie, obuv a pod.), ale aj ďalších potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové potreby, relaxačné potreby, tvorba úspor a pod.). Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich

subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. Naviac súd prihliadne i na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

27. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

28. Odvolací súd po prejednaní danej právnej veci dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, keď súd prvej inštancie správne a dostatočným spôsobom zistil skutočný stav vecí a posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine a to v súlade s ustanoveniami § 26, § 24 ods. 4, § 25 ods. 1, 2, § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 a v súlade s ustanovením § 121 CMP a správne rozhodol, pokiaľ zmenil úpravu výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k maloletému M. F. tak, ako je vyššie uvedené. Z vykonaného dokazovania v danej právnej veci nesporne vyplýva, že v danej právnej veci došlo k zmene pomerov na strane účastníkov konania v zmysle ustanovení § 26, § 78 ods. 1 Zákona o rodine a § 121 CMP, ktorá zmena pomerov odôvodňovala zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k maloletému M. a to zverenie maloletého M. do osobnej starostlivosti otca, zmenu vyživovacej povinnosti k maloletému M. a úpravu styku matky s maloletým M.. V danej právnej veci teda boli preukázané v konaní také okolnosti, ktoré by sa závažným spôsobom prejavili v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k maloletému M., ktoré odôvodňovali zmenu predchádzajúceho rozhodnutia súdu v konaní vedenom Okresnom súde v Nitre pod sp. zn. 24P/287/2017 v časti o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému M. vykonanú rozsudkom č. k. 24P/287/2017 - 27 zo dňa 19.12.2017, právoplatným dňa 08.01.2018. Súd prvej inštancie správne skutkovo a právne posúdil vec z pohľadu najmä záujmu maloletého M. na zmene jeho výchovy, ďalej kvalifikovane zistil osobné, majetkové a zárobkové pomery na strane rodičov maloletého M., ako aj bežné odôvodnené výdavky maloletého M. v rozhodnom období, dôsledne ich preskúmal zo všetkých zákonných hľadísk, aj sa s nimi skutkovo i právne vysporiadal tak, ako je vyššie uvedené a vecne správne rozhodol, pokiaľ zmenil vyživovaciu povinnosť rodičov k maloletému M. v rozsahu ako je vyššie uvedené a pokiaľ vzhľadom na vyššie vykonanú zmenu výchovy maloletého M. upravil styk matky s maloletým M. v súlade najmä so záujmom maloletého M. tak, ako je vyššie uvedené. Súd prvej inštancie sa v dôvodoch napadnutého rozhodnutia vysporiadal so všetkými právne relevantnými skutočnosťami majúcimi vplyv na posúdenie návrhu otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k maloletému M.. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil a keďže sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia stotožňuje, na tieto dôvody podľa § 387 ods. 2 CSP odkazuje.

29. Odvolací súd na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie s poukazom na odvolacie dôvody odvolateľky uvádza, že z vykonaného dokazovania v danej právnej veci nesporne vyplýva, že v danej právnej veci došlo k zmene pomerov na strane účastníkov konania, ktorá zmena pomerov odôvodňovala zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k maloletému M. spočívajúcu v zverení maloletého M. do osobnej starostlivosti otca s poukazom na vykonané dokazovanie, najmä výsluch rodičov maloletého M., výsluch maloletého M., Správu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Z., odbor sociálnych vecí a rodiny, referát poradensko-psychologických služieb zo dňa 04.04.2019, z ktorého vykonaného dokazovania bolo potrebné dospieť k tomu záveru, že nastala taká zmena pomerov na strane účastníkov, ktorá zmena pomerov odôvodňovala zmenu výchovy maloletého M.. Je tomu tak z dôvodu, že pokiaľ Okresný súd v Nitre rozsudkom č. k. 24P/287/2017 - 27 zo dňa 19.12.2017, právoplatným dňa 08.01.2018 na čas po rozvode zveril maloletého M. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov (v týždňových intervaloch) a výživné rodičom neurčil, táto striedavá osobná starostlivosť sa v súlade s vyššie uvedeným rozsudkom súdu prvej inštancie nerealizovala. F. M. navštevoval svoju matku do leta 2018 v rozsahu každý týždeň od nedele do stredy (teda v podstatne užšom rozsahu než bola súdom určená striedavá osobná starostlivosť), následne sa ich kontakty ešte viac zredukovali a to v rozsahu raz za tri týždne cez víkend, ktorú skutočnosť s poukazom na vykonané dokazovania nemožno pričítať maloletému M., príp. jeho otcovi, ale práve matke maloletého M. s poukazom na jej nedostatočný záujem o reálne naplnenie striedavej osobnej starostlivosti tak, ako bola súdom určená, keďže v konaní nebolo preukázané, že táto skutočnosť nastala v dôsledku toho, že by otec maloletého M. bránil matke maloletého M., resp. maloletému M. v realizácii striedavej osobnej starostlivosti v rozsahu určenom súdom. Od apríla 2019 bolo stretávanie sa maloletého M. s matkou síce intenzívnejšie a to v rozsahu dvoch víkendov v mesiaci, avšak nesporne bolo tomu tak v

dôsledku psychologické konzultácie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Z., odbor sociálnych vecí a rodiny, referát poradensko-psychologických služieb s rodičmi maloletého M. (vyvolanej konaním vo veci samej) zameranej na sfunkčnenie rodičovskej komunikácie a možnosti dohody rodičov ohľadne vhodného modelu zverenia maloletého M., s ktorým by bol maloletý M. vnútorne stotožnený, ktorý úrad konštatoval vo vyššie uvedenej správe zo dňa 04.04.2019, že na základe posledného obdobia, kedy sa kontakty maloletého M. s matkou podstatne zredukovali, črtá sa riziko odcudzenia ich vzájomného vzťahu, zároveň konštatoval, že maloletý M. sa vyjadril, že chce byť zverený do osobnej starostlivosti otca. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti je nesporné, že otec maloletého M. zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloletého M. (matka maloletého M. len v rámci stretnutí s maloleťým M. do leta 2018 v rozsahu každý týždeň od nedele do stredy, od leta 2018 raz v mesiaci počas víkendov, od apríla 2019 dvakrát v mesiaci počas víkendov), ako aj jeho výživu. V osobnej starostlivosti otca o maloletého M. neboli v konaní zistené žiadne nedostatky. S poukazom na výpoveď maloletého M. v konaní (keď názoru maloletého M. vo veci súd prvej inštancie správne venoval pozornosť a zohľadnil názor maloletého M. vzhľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť), ktorý prejavil záujem byť zverený do osobnej starostlivosti otca (a naďalej sa stretávať s matkou), ku ktorému má maloletý M. preukázateľne pozitívny a pevný citový vzťah, pričom maloletý M. identifikuje svoj rodinný a sociálny systém primárne na otca, za stavu, že pretrvávajú neschopnosť dohody rodičov a neschopnosť intenzívnej komunikácie medzi rodičmi maloletého M. týkajúcej sa potrieb maloletého M. (ktorá skutočnosť tiež nepochybne bráni skutočnému pozitívnemu naplneniu striedavej osobnej starostlivosti), bolo potrebné prijať záver, že nastala taká zmena pomerov na strane účastníkov, ktorá zmena pomerov odôvodňovala zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k maloleťému M., spočívajúca v zverení maloletého M. do osobnej starostlivosti otca. Odvolací súd zdôrazňuje, že v danej právnej veci je záujem maloletého M. prvoradým hľadiskom. Keďže v konaní s poukazom na vyššie uvedené dôvody boli preukázané také skutočnosti, ktoré intenzívnym negatívnym spôsobom zasiahli do záujmu maloletého M. v prípade striedavej osobnej starostlivosti a teda za stavu, že nie je možné, aby bol maloletý M. v starostlivosti obidvoch rodičov, je práve otec maloletého M. ten z rodičov, ktorý má s poukazom na vykonané dokazovanie lepšie predpoklady pre zabezpečenie osobnej starostlivosti maloletého M., keď v konaní nebolo preukázané, že by otec maloletého M. neuznával úlohu a dôležitosť matky ako druhého rodiča v živote maloletého M.. Keďže matka maloletého M. trvala na zachovaní striedavej osobnej starostlivosti maloletého M., odvolací súd zdôrazňuje, že záujem maloletého M. je prvoradým hľadiskom v tejto právnej veci a z vykonaného dokazovania vyplýva, že poukazom na vyššie uvedené dôvody nie sú v danej právnej veci aktuálne kumulatívne (súčasne) splnené zákonné predpoklady striedavej osobnej starostlivosti a to konkrétne v tejto veci absentuje jednoznačný záujem maloletého M. na zotrvaní v striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, absentuje teda lepšia možnosť zaistenia potrieb maloletého dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov a absentuje tiež vysoká miera schopnosti dohody rodičov maloletého M. a nevyhnutnosť intenzívnej komunikácie týkajúcej sa potrieb maloletého M..

30. Jedným z prostriedkov na zabezpečenie čiastočnej spoluúčasti rodiča, ktorému nebolo maloleťé dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na výchove maloletého dieťaťa a na udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citových vzťahov, je osobný styk rodiča s maloleťým dieťaťom. Súd pri úprave styku rodičov s maloleťými deťmi v súdnom rozhodnutí prihliadne na záujem dieťaťa, najmä na jeho citové väzby k rodičom, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia. Tiež prihliadne na to, aby sa rešpektovalo právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obojmu rodičom. V záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére lásky, porozumenia, stability, tolerance a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravnému, sociálnemu a duchovnému rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva. Neopomenuteľnými kritériami, ktoré súd zohľadňuje pri úprave styku rodičov s maloleťými deťmi, sú okrem veku dieťaťa aj jeho zdravotný stav a okrem citového vzťahu k rodičom a predovšetkým k rodičovi, ktorému nebolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti, aj vzťah dieťaťa k prostrediu, v ktorom tento rodič žije. Súd musí vziať do úvahy školské, mimoškolské aktivity, záujmy a krúžky dieťaťa, denný režim dieťaťa, aby úprava negatívne nezasahovala do týchto povinností, ako aj záujmov. Závisí aj od okolností na strane rodičov ako rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča, ktorý ho nemá vo výchove, od ekonomických pomerov rodičov, od časových možností rodičov s ohľadom na ich pracovné povinnosti, ich pracovnú dobu. Rodič má síce právo stykať sa so svojim dieťaťom, nie je to však jeho povinnosť.

31. Súd prvej inštancie vecne správne rozhodol, pokiaľ upravil styk matky s maloletým M. v rozsahu ako je uvedené vo výroku napadnutého rozsudku (za stavu, že matka maloletého M. trvala na úprave styku s maloletým synom v prípade zverenia maloletého M. do osobnej starostlivosti otca každý víkend od soboty do pondelka a maloletý M. vyjadril názor, že nechce, aby bol jeho kontakt s matkou upravený súdom s tým, že sa stýka s matkou dva víkendy v mesiaci a chcel aby bol tento rozsah kontaktu zachovaný), keďže z vykonaného dokazovania nesporne vyplýva pozitívny citový vzťah maloletého M. k matke, aktuálna realizácia styku maloletého M. s matkou od apríla 2019 v rozsahu dva víkendy v mesiaci, ale aj riziko odcudzenia vzájomného vzťahu maloletého M. s matkou, čo nie je v záujme maloletého M., keďže zo Správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Z., odbor sociálnych vecí a rodiny, referát poradensko-psychologických služieb zo dňa 04.04.2019 vyplýva, že na základe posledného obdobia, kedy sa kontakty maloletého M. s matkou podstatne zredukovali, črtá sa riziko odcudzenia ich vzájomného vzťahu, z ktorého dôvodu boli rodičia maloletého vedení k tomu, aby sa kontakty syna s matkou realizovali v pravidelných intervaloch minimálne každý druhý víkend, k čomu je potrebná iniciatíva a motivácia oboch rodičov, keďže úplná voľnosť a sloboda v rozhodovaní dospelávajúceho syna môže viesť k riziku imitácie vzťahu jeho staršieho brata k matke a benevolencii v kontaktoch. V danej právnej veci odvolací súd po zohľadnení vyššie uvedených kritérií pre určenie rozsahu úpravy styku otca s maloletým M. dospel k záveru, že súd prvej inštancie v danej právnej veci vecne správne rozhodol, pokiaľ upravil styk matky s maloletým M. tak, ako je uvedené v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie. Určený rozsah úpravy styku matky s maloletým M. zodpovedá danému skutkovému stavu veci, ako aj vyššie uvedeným kritériám pre určenie rozsahu úpravy styku rodiča s maloletým dieťaťom a to veku dieťaťa, dennému režimu dieťaťa, zdravotnému stavu dieťaťa, citovým väzbám dieťaťa k obojmu rodičom, vývinovým potrebám maloletého dieťaťa, stabilite výchovného prostredia, časovým možnostiam rodičov s ohľadom na plnenie si ich pracovných povinností, vzdialenosti bydlísk rodičov maloletého dieťaťa.

32. Odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danej právnej veci došlo k zmene pomerov závažného charakteru v zmysle ustanovenia § 78 ods.1 Zákona o rodine na strane maloletého M., ako aj na strane rodičov maloletého M., ktorá zmena pomerov odôvodňovala zmenu výživného na maloletého Erika. V danej právnej veci teda boli preukázané v konaní také okolnosti, ktoré sa závažným spôsobom prejavili v pomeroch maloletého M., ako aj jeho rodičov, v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o úprave vyživovacej povinnosti k maloletému M., ktoré odôvodňovali zmenu rozhodnutia súdu o výške výživného na maloletého M..

33. Z pripojeného spisu Okresného súdu v Nitre sp. zn. 24P/287/2017 vyplýva, že Okresný súd v Nitre rozsudkom č. k. 24P/287/2017 - 27 zo dňa 19.12.2017, právoplatným dňa 08.01.2018 rozviedol manželstvo rodičov maloletého M., na čas po rozvode upravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletému M. tak, že zveril maloletého M. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov (v týždňových intervaloch) a výživné rodičom neurčil. V tom čase bol otec maloletého M. v pracovnom pomere u zamestnávateľa F. A., Z. dosahoval PMZ netto 535, 99 eur. Matka maloletého M. bola v pracovnom pomere v spoločnosti X. B. do 31.10. 2017, kde dosiahla PMZ netto 807,29 eur. Podľa vyjadrenia matky na pojednávaní dňa 19.12.2017 tento pracovný pomer skončila dohodou na vlastnú žiadosť. Uviedla tiež, že pracuje v neziskovej organizácii, kde dosahuje mesačný príjem vo výške 323 eur netto. Ďalej uviedla, že maloletý M. navštevuje 8. ročník základnej školy, má bežné výdavky primerané veku. Oboja rodičia nemali ďalšiu vyživovaciu povinnosť a vlastnili v BSM rodinný dom. Odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie porovnaním vyššie uvedených pomerov účastníkov konania v čase predchádzajúcej súdnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k maloletému M. (ktoré predchádzajúce pomery účastníkov konania konštatoval súd prvej inštancie na strane 4. odôvoduenia svojho rozsudku) so súčasnými pomermi na strane všetkých účastníkov konania dospel k záveru, že v rozhodnom období došlo k zmene pomerov závažného charakteru v zmysle ustanovenia § 78 ods.1 Zákona o rodine na strane maloletého M., ako aj na strane rodičov maloletého M., ktorá zmena pomerov odôvodňovala zmenu výživného na maloletého M. a to z nižšie uvedených dôvodov. V rozhodnom období od 15.01.2019 do vyhlásenia rozsudku sa maloletý M. nachádzal v osobnej starostlivosti otca, ktorý zabezpečoval tiež jeho výživu. Matka maloletého M. sa v rozhodnom období podieľala na výžive maloletého len v rozsahu určenom súdom prvej inštancie (ktorý rozsah súd prvej inštancie správne zohľadnil v zročnom výživnom) s poukazom na vykonané dokazovanie, najmä s poukazom na výsluch otca maloletého M. a výsluch maloletého M., keďže matka maloletého M. v konaní nepreukázala plnenie si vyživovacej povinnosti v rozhodnom období k maloletému M. vo väčšom rozsahu. Maloletý M. je starší, v školskom roku 2018/2019 navštevoval 9. ročník I. školy vo V. I., od 01.09.2019 navštevuje

1. ročník strednej školy, má bežné výdavky spojené s návštevou školy. Maloletý M. má nesporne od 01.09.2019 zvýšené výdavky spojené s nástupom na strednú školu. Na strane otca maloletého M. došlo k zmene pomerov vo zvýšení jeho príjmu z pracovného pomeru, nepríbudla mu vyživovacia povinnosť. Odvolací súd konštatuje, že na strane otca maloletého M. bolo potrebné v rozhodnom období prihladiť čiastočne aj na výkon jeho osobnej starostlivosti o maloletého M. (vzhľadom k veku maloletého M.). Na strane matky maloletého M. došlo k zmene pomerov v tom, že jej pribudla ďalšia vyživovaciu povinnosť k maloletej L. E. F., nar. XX.XX.XXXX, s otcom maloletého dieťaťa X. F. žije v spoločnej domácnosti. Do 04/2019 poberala nemocenské dávky vo výške 600 eur mesačne, od 27.05.2019 poberá materskú dávku vo výške 26,54 eura denne, čo predstavuje cca 780 eur mesačne. Matka maloletého M. je spoločníčkou a konateľkou (spoločne s otcom maloletej L. E. F.) v obchodnej spoločnosti E. od 10.07.2018. Podľa LV č. XXXX pre kat. úz. V. E. matka maloletého M. nadobudla do výlučného vlastníctva nehnuteľnosti (rodinný dom a dva pozemky) kúpnu zmluvou V XXX/XX-XX-XXXX, ktoré nehnuteľnosti užíva.

34. Odvolací súd s poukazom na odvolacie dôvody matky maloletého M. v podanom odvolaní uvádza, že súdom prvej inštancie vykonaná zmena vyživovacej povinnosti matky k maloletému M. už od podania návrhu, t.j. počnúc od 15.01.2019 (ako aj v celom rozhodnom období) je v súlade s ustanovením § 78 ods.1 Zákona o rodine, podľa ktorého zákonného ustanovenia dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Odvolací súd uvádza, že rozhodujúce je z tohto pohľadu vo veci tá skutočnosť, kedy došlo k zmene pomerov. Keďže s poukazom na vyššie uvedené dôvody v rozhodnom období, t.j. od 15.01.2019 už nesporne nastala vyššie uvedená zmena pomerov na strane účastníkov konania, súd prvej inštancie vecne správne rozhodol, pokiaľ určil výživné (ako aj vzniknuté zročné výživné) na maloletého M. od podania návrhu. Pokiaľ matka maloletého M. v podanom odvolaní namietala, že súd prvej inštancie nezohľadnil pri určení výšky výživného na strane matky tú skutočnosť, že jej príjem v podobe poberania materskej dávky bude trvať v obmedzenom časovom rozsahu a po tomto období sa podstatne zníži, táto jej námietka je nedôvodná, keďže v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie vo veci, ako aj v čase rozhodnutia odvolacieho súdu matka poberala a poberá materské dávky vo vyššie uvedenej výške (nárok matky na ich poberanie trvá až do 19.01.2020), keďže procesné zásady určujú, že pre rozhodnutie súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia. Súd teda nemôže prihliadať na skutočnosti, ktoré možno očakávať alebo ktoré nastanú po vyhlásení rozhodnutia. Zákonným pravidlom pri rozhodovaní o výživnom je, že ide o plnenie v opakujúcich sa dávkach uhrádzaných neskôr za skutkových podmienok, ktoré sa v čase rozhodovania nedali predvídať (§ 217 CSP). Je bez právneho významu námietka matky, že v marci 2019 požiadala o odňatie prídavkov na dieťa, keďže tieto sú príjmom maloletého dieťaťa a súd určené na úhradu jeho potrieb.

35. Odvolací súd v danej právnej veci z vyššie uvedených podstatných dôvodov dospel k záveru, že súdom prvej inštancie zmenené výživné zodpovedá zárobkovým schopnostiam a možnostiam, ako aj majetkovým pomerom rodičov maloletého dieťaťa a odôvodneným potrebám maloletého dieťaťa, i s prihliadnutím na vek maloletého dieťaťa v zmysle ustanovenia § 75 ods.1 prvá veta Zákona o rodine. Takto určené výživné spolu s rodinnými prídavkami na maloleté dieťa, spolu s vyživovacou povinnosťou zo strany otca maloletého dieťaťa bude primerane kryť odôvodnené potreby maloletého dieťaťa tak, aby životná úroveň rodičov a maloletého dieťaťa bola rovnaká.

36. Odvolací súd s poukazom na odvolacie dôvody matky maloletého dieťaťa dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí vychádzal z úplne zisteného skutočného stavu veci, relevantne skúmal odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, ako aj zárobkové schopnosti, možnosti a majetkové pomery na strane rodičov maloletého dieťaťa, na ich základe dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne ich posúdil, preto odvolacie dôvody odvolateľky nie sú dôvodné.

37. Odvolací súd s poukazom na odvolacie dôvody matky maloletého dieťaťa v podanom odvolaní ďalej dospel k záveru, že súd prvej inštancie vyhodnotil všetky vykonané dôkazy jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti, prihliadol na všetko, čo vyšlo v konaní najavo v súlade s ustanoveniami § 191 CSP. Odvolací dospel k záveru, že v danej právnej veci doposiaľ vykonaným dokazovaním boli preukázané rozhodujúce skutočnosti a bol zistený úplný skutočný stav veci (§ 35 CMP), keď je potrebné uviesť, že súd prvej inštancie v súlade s ustanovením § 185 ods.1 CMP rozhoduje o tom, ktoré z označených dôkazov vykoná a ktoré nie.

38. S poukazom na všetky vyššie uvedené podstatné skutočnosti odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil ako vecne správny.

39. O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

40. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).